

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (تعادل و تراجیح)

قاعده متعارضین متعادلین ۲

جلسه ۴۱۳

استاد شفیعی

قاعده اولیه در باب تعارض

بر خلاف گمان برخی، قاعده اولیه در این باب، تخییر نیست، بلکه تساقط است.

قول به تخییر:

الف: تخییر (در باب تعارض) در جهت حجیت، صحیح نیست زیرا مانع از حجیت فعلی هر دو وجود دارد لذا هیچکدام حجت فعلی نیست تا تخییر معنی بدهد.

ب: تخییر در جهت واقع، قابل تصور نیست. زیرا:

۱. در تخییر در واقع باید حداقل یکی اصابت به واقع کرده باشد، در حالی که در

تعارض، امکان دارد هر دو کاذب باشند.

۲. بر فرض علم به اصابت یکی - لا علی التعمین - به واقع، باز هم تخییر معنی ندارد

زیرا تخییر بین واقع و لاواقع معنی ندارد. پس از باب سبر و تقسیم، آنچه که باقی

می ماند، تساقط است بر همین اساس محققین در فرض تکافؤ ادله ی متعارضه،

قائل به تساقط شده اند.

نکته:

قائلین به تخییر، این باب را به باب علم اجمالی - که مکلف مخیر است - قیاس کرده اند، ولی این

قیاس اشتباه است زیرا:

در علم اجمالی به صورت کلی حکم به تخییر نمی شود، بلکه در بعضی از موارد حکم به جمع بین

طرفین می شود. پس در علم اجمالی نیز تخییر به صورت مطلق جاری نیست.

مرکز مجازی امام صادق علیه السلام

نکته مهم:

متعارضین که در دلالت مطابقی با هم تعارض و تساقط کرده اند، اگر دلالت التزامی داشته باشند که مبتلا به تعارض نشده باشد، آیا در آن نیز از حجیت ساقط است؟

مصنف:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اگر چه متابعت دلالت التزامی از دلالت مطابقی صحیح است، و لکن چنین متابعتی در حجیت وجود ندارد. چه بسا دلالت مطابقی حجت نباشد، اما دلالت التزامی آن حجت باشد. پس بین آن دو، متابعت در اصل وجود مفروض است، اما در حجیت چنین تبعیتی وجود ندارد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv